

Archivní 2257/4, 149 00 Praha 4
telefon: +420 974 847 240
e-mail: posta@nacr.cz
ID datové schránky: fe3aixh
<http://www.nacr.cz>

NACRX0034VMY

Dne: 7.11.2018 | Naše značka: NA- 3058-3/01-2018 | Vyřizuje/tel.: Pazderová / 974 847 819
Vaše značka: sine

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: Řím, Itálie

ÚČEL CESTY: studijní cesta v rámci kulturní dohody

ÚČASTNÍCI CESTY: PhDr. Alena Pazderová

ZPRÁVU PODÁVÁ: PhDr. Alena Pazderová

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE: Archivio di Stato Roma, Archivio Segreto Vaticano,
Archivio Doria Landi Pamphilij

TRVÁNÍ CESTY: 28.9. – 29.10. 2018

DATUM VYHOTOVENÍ: 7. 11 2018

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu
podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Ve dnech 28. 9. – 29. 10. 2018 jsem v rámci kulturní dohody s Itálií vykonala služební a studijní cestu do Říma, jejímž účelem byl výzkum dokumentů ve Státním archivu v Římě, ve Vatikánském archivu a v Archivu Doria Landi Pamphilj směřovaný k připravovanému 4. svazku edice nunciatury Cesare Speciana a kontrola textů nunciaturní korespondence z let 1595–1597. Cestu jsem nastoupila 28. 9. 2018 na autobusovém nádraží Praha – Florenc, ve dnech 29. 9. až 28. 10. probíhal můj pobyt v Římě. Ubytována jsem byla v Českém historickém ústavu v Římě, via Concordia 1. Zpáteční cestu jsem nastoupila 28. 10. na autobusovém nádraží Řím – Tiburtina, do Prahy jsem se vrátila 29. 10. a do archivu jsem nastoupila 30. 10. 2017. Cestu do Říma a zpět jsem vykonala autobusem společnosti RegioJet.

ČÁST ODBORNÁ:

I. Státní archiv v Římě (Archivio di Stato di Roma)

Ve Státním archivu v Římě jsem prováděla výzkum směřovaný k edici *Epistulae et acta nuntiorum apostolicorum apud imperatorem 1592–1628. Epistulae et acta Caesaris Speciani 1592–1598. Pars IV. Januar 1595 – Dezember 1596*. Za účelem získání informací pro úvod a poznámkový aparát 4. svazku nunciaturní edice jsem studovala fond **Camerale II, Epistolario**, busta č. 11, kde je uložen objemný, nefoliovaný rukopis s názvem „*Lettere di Ungaria 1595–1596*“. Pro výše psané účely jsem pokračovala v opisech korespondence vedené vrchním pokladníkem papežské komory Bartolomeem Cesim s generálními komisaři papežského vojska v Uhrách mons. Doriou a mons. Matteuccim, z níž jsem čerpala informace o pochodu papežského vojenského kontingentu z Itálie do Hall in Tirol nebo do Vídně, odkud byli vojáci dopravováni po Dunaji na uherské bojiště, o špatném technickém stavu protitureckých pevností, o nedostatečném opevnění Vídně, vojenských přehlídkách, výplatách vojska, ale také o politických a náboženských otázkách v Uhrách a Sedmihradsku. Zajímavým dokumentem jsou i nařízení pro zabezpečení transitu papežského vojenského kontingentu vedeného církevním generálem Gio. Franceskem Aldobrandinim a mons. Geronimem Matteuccím, pověřeným doprovodem vojska do Hall in Tirol a Vídně, obsahující mj. i nařízené ceny základních potravin pro vojáky a přepočty různých měn (*Ordini da eseguirsi nel transito dell'essercito della S.tà del N. S. per Ungaria da tutti officiali, podestà, governatori, comunità et città rispettivamente per comandamento espresso dell'III.mo et Ecc.mo S. Don Gio. Francesco Aldobrandini Generale di S. Chiesa lasciati da Mons. Mattheucci Commissario Generale di luogho in luogho*).

Dále jsem studovala fond **Santacroce** a z rukopisu **č. 150**, s. 31–59, jsem přepsala relaci o cestě kardinála a legáta a latere Marzia Ginettiho do Kolína nad Rýnem, kam byl vyslán papežem Urbanem VIII. v roce 1648 k jednáním evropských mocností vedoucím k uzavření Vestfálského míru a ukončení Třicetileté války (*Relatio del viaggio del S. Cardinale Ginnetti quando fu mandato da N. S. Urbano Ottavo legato in Germania per la pace universale*).

Celkem v AS Roma přepsáno 45 stran textu do PC.

II. Vatikánský archiv (Archivio Segreto Vaticano)

Ve Vatikánském archivu jsem prováděla kolaci textů nunciaturní korespondence mezi Státním sekretariátem v Římě a nunciem Specianem v Praze z let 1595–1596 a pokračovala v přepisování dvou rukopisů nalezených v minulém roce (Fondo Borghese, serie III, 57 C a 57 E). Kromě toho jsem při studiu zdejších inventářů našla další rukopis (Fondo Borghese, serie III, 57 M), o kterém není v odborné literatuře zmínka a který doplňuje chybějící korespondenci pro rok 1597.

Přepsáno:

ASV, Fondo Borghese, serie III, 57 C

Registr kopií listů římského Státního sekretariátu zasílaných Specianovi do Prahy od 6. 1. do 18. 5. 1596, fol. 2r–60v, přepsány listy 1596 III 2–V 18, fol. 28v–60v , tj. 66 stran.

ASV, Fondo Borghese, serie III, 57 E

Registr kopií listů římského Státního sekretariátu zasílaných Specianovi do Prahy od 27. 5 1593 do 8. 9. 1597, fol. 11r–83r, přepsány listy 1596 IV 4–XII 28, fol. 35v–55v a 1597 I 4–XII 20, fol. 55v–83r, tj. 95 s.

Nově nalezeno a přepsáno:

ASV, Fondo Borghese, serie III, 57 M

Registr kopií listů římského Státního sekretariátu zasílaných Specianovi do Prahy od 4. 1. do 27. 12. 1597, fol. 2r–102r. Z tohoto rukopisu jsem stihla přepsat pouze listy 1597 I 4–25, fol. 2r–10r, celkem 17 s.

Celkem ve Vatikánském archivu přepsáno 178 stran textu do PC.

III. Archivio Doria Landi Pamphilij

Jedná se o soukromý šlechtický archiv s omezenou návštěvní dobou (pouze úterky a středy od 10,00–14,00 hod.). Zde jsem studovala fond **Aldobrandini** (*Fondo Aldobrandini*). Ve Sbírce prepisů z italských archivů a knihoven uložené v Národním archivu je dochováno pouze 6 opisů Specianových listů adresovaných do Říma kardinálu-nepotu Cinziuvi Passeri-Aldobrandinimu, pořízených ještě před uspořádáním tohoto fondu a proto označených jako nefoliované. Podle inventáře fondu Aldobrandini z pera Renata Vignodelli Rubrichi z roku 1970 jsem se zaměřila na doplnění Specianovy korespondence do Říma, která není ve Vatikánském archivu ani ve Vatikánské knihovně dochována v úplnosti. Pořádila jsem rozpis busty č. 2 v níž se nacházejí originální Specianovy listy kardinálu Passeri-Aldobrandinimu z let 1595–1603 a dobové zprávy z Vídně, Prahy a Polska. Z období Specianovy nunciatury se jedná o 29 listů z roku 1595 (1595 I 2–XII 12, fol. 213r–299v). Vzhledem k otevírací době archivu jsem zde stihla přepsat pouze 16 listů z období 1595 I 2–30. fol. 213r–259r, tj. 91 s. Listy, jejichž opisy se nacházejí ve výše uvedené Sbírce v Národním archivu, se mi v nově uspořádaném fondu nepodařilo nalézt. Buď byly ztraceny nebo omylem zareponovány do jiné busty.

Celkem v Archivio Doria Landi Pamphilij přepsáno 91 stran textu do PC.

Během studijního pobytu v Římě pořízeno do PC celkem 315 stran opisů.

Vzhledem k výše uvedeným faktům se domnívám, že má cesta splnila svůj účel.